

Легальна зайнятість: переваги для обох сторін трудових відносин

В Україні гостро стоїть питання легалізації трудових відносин та заробітної плати. Що таке легальна зайнятість і які її переваги для обох сторін трудових відносин?

Легальна праця визнана та дозволена законом, який чітко окреслює обов'язки та права учасників трудових відносин, а також гарантує, що держава дбає про їх виконання кожною стороною: роботодавцем і працівником. Про які ж гарантії йдеться?

Для працівників держава гарантує, що у разі офіційного працевлаштування, окрім запису в трудовій книжці людина, яка працює, матиме:

- чітко визначені і закріплені трудовим договором умови праці (місце роботи, режим роботи, посадові обов'язки, заробітну плату);
- виплату заробітної плати у розмірі не менше ніж мінімально встановлений законодавством;
- можливість навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації за рахунок роботодавця;
- страховий стаж для отримання допомоги на випадок безробіття, пенсії;
- право на оплачувані відпустки (щорічні, соціальні та додаткові відпустки, передбачені КЗпП України), на оплату листка непрацездатності у разі хвороби;
- захист від незаконного звільнення, переведення на іншу посаду, зміни умов праці (без попередження та згоди працівника);
- вихідну допомогу в разі звільнення за ініціативою роботодавця;
- цілої низки інших прав і соціальних гарантій, передбачених чинним законодавством.

Використання «тіньової» зайнятості для роботодавця призводить до позбавлення його права вимагати виконання роботи належним чином, підпорядкування найманого працівника внутрішньому трудовому розпорядку, режиму роботи, можливості покласти на працівника матеріальну відповідальність тощо. Працівник не підконтрольний роботодавцеві. Роботодавець не наділений владними повноваженнями і не вправі притягати працівника до дисциплінарної відповідальності.

Слід наголосити, що кожен, хто підтримує цивілізовані трудові відносини, має можливість звернутися до Державної служби зайнятості за допомогою: роботодавець – у розв'язанні кадрових питань, а безробітний – за допомогою у пошуку нової роботи.